

PATVIRTINTA  
mokyklos direktoriaus  
2017 m. rugpjūčio 31 d.  
Įsakymu Nr. V-77

## **VARĖNOS R. SENOSIOS VARĖNOS ANDRIAUS RYLIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKA**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka (toliau – Tvarka) nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Varėnos r. Senosios Varėnos Andriaus Ryliškio pagrindinėje mokykloje (toliau – Mokykla).

2. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui ir ugdymuisi palankią aplinką Mokykloje.

3. Intervencija – Mokyklos vadovų, pagalbos mokiniui specialistų, mokytojų, kitų Mokyklos darbuotojų suderinti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio, formos, asmens lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių asmens bruožų;

3.2. kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir tai stabdyti;

3.3. veiksmy turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo smurtaujančių /besityčiojančiųjų ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;

3.4. visi Mokyklos bendruomenės nariai turi mokėti tinkamai reaguoti į smurto ar patyčių atvejį.

4. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

4.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

4.2. patyčios gali būti tiesioginiai (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginiai (skaudinant be tiesioginės agresijos) veiksmai:

4.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, kabinėjimasis, erzinimas, žeminimas ir pan.;

4.2.2. fizinis patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, turto gadinimas ir pan.;

4.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir pan.;

4.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, kito asmens duomenų ir komentarų apie jį skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir pan.;

4.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojama;

4.4. besityčiojantysis – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

4.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas, aptarnaujančio personalo darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

4.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

4.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Mokyklos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo, prevencinių programų vykdymo ir kitų priemonių;

4.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių/smurto dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

4.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos Mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas;

4.10. smurtas – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą.

## **II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE**

5. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Mokyklos direktorius, Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ir nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi Mokyklos bendruomenės nariai.

6. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos Vaiko gerovės komisijos pirmininkas ir socialinis pedagogas, kurie kasmet:

6.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

6.2. atlieka Mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias analizę;

6.3. remdamiesi apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

6.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

6.5. teikia siūlymus Mokyklos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Mokykloje, Mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

6.6. pagal poreikį teikia siūlymus Mokyklos direktoriui dėl Mokyklos Tvarkos tobulinimo;

6.7. atlieka kitus mokykloje Tvarkoje numatytus veiksmus.

7. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos pirmininką ir socialinį pedagogą apie prevencijos ir intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

### **III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE**

8. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar pagalbos mokiniui specialistas, kitas darbuotojas, reaguodamas (priedas Nr.1):

8.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, išsaugo įrodymus (jei turi galimybę);

8.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir vidaus tvarkos taisykles;

8.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba, Varėnos PPPT);

8.4. informuoja klasės vadovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, pateikia įrodymus (jei turi);

8.5. jei tiesiogiai informuoja Mokyklos VGK pirmininką ar socialinį pedagogą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2).

9. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai yra patyčių atvejis;

9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

9.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2) ir ją perduoda socialiniam pedagogui;

9.4. toliau stebi situaciją, bendradarbiauja su Mokyklos VGK pirmininku ar socialiniu pedagogu, informuoja apie pokyčius.

10. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Mokyklos VGK pirmininkas ar socialinis pedagogas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale:

10.1. imasi spręsti patyčių situaciją;

10.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Mokyklos Vaiko gerovės komisijos posėdį.

11. Mokyklos Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

11.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

11.2. informuoja Mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

11.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

12. Mokiniai pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, pagalbos mokiniui specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turi informuoti Mokyklos direktorių, kuris imasi Mokyklos Tvaroje ir kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

13. Administracijos atstovui, mokytojui, pagalbos mokiniui specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turi informuoti Mokyklos direktorių, kuris imasi Mokyklos Tvaroje ir kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

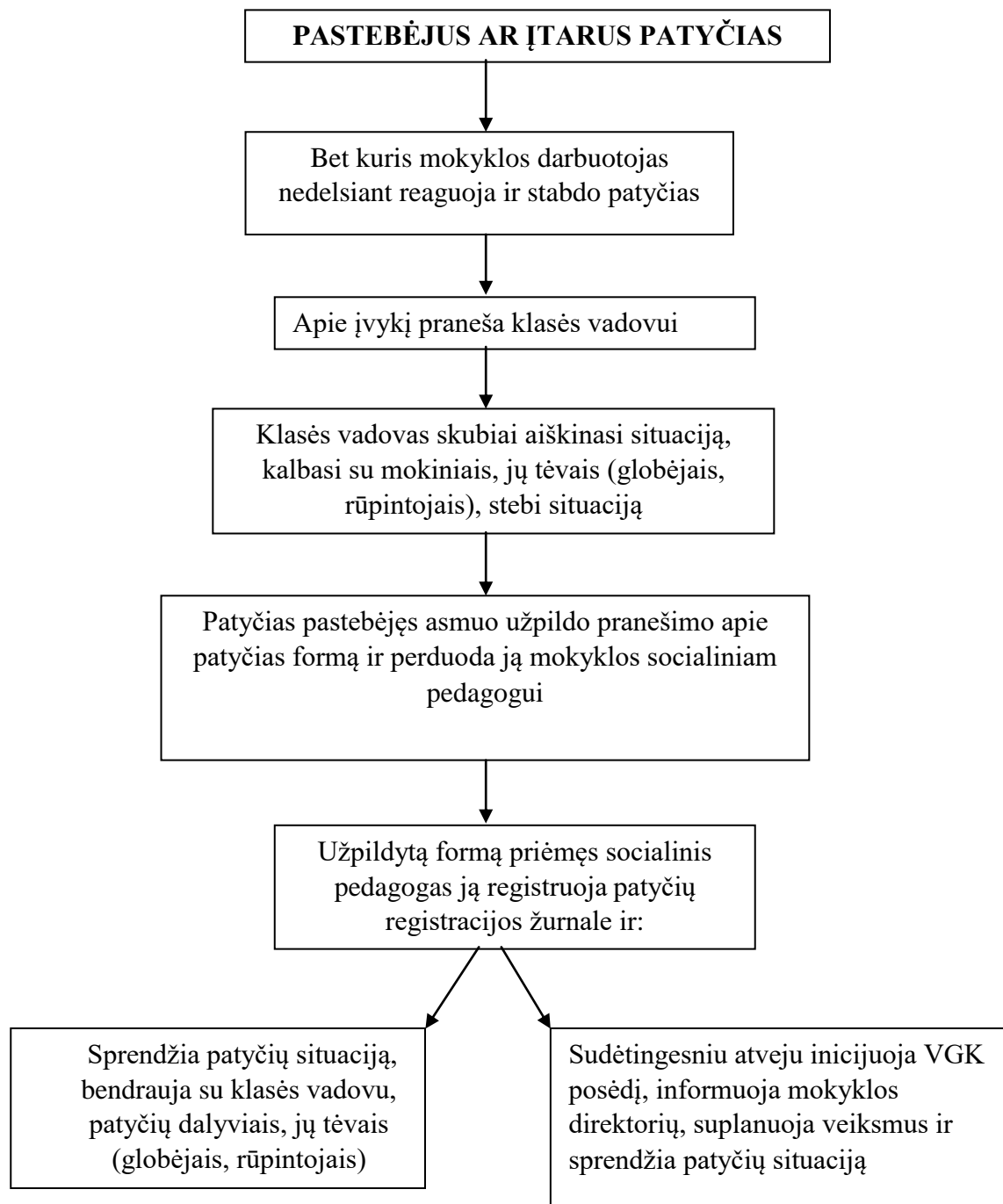
14. Mokyklos direktorius, sužinojęs apie Mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba Mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

15. Kitiems patyčių dalyviams pagalba Mokykloje teikiama pagal individualius poreikius.

#### **IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

16. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokinio ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

**VARĖNOS R. SENOSIOS VARĖNOS ANDRIAUS RYLIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS  
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**



**VARĖNOS R. SENOSIOS VARĖNOS ANDRIAUS RYLIŠKIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS  
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

\_\_\_\_\_

Pranešimo data

**Bendrieji duomenys:**

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<input type="checkbox"/>	<b>Fizinės:</b> vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
<input type="checkbox"/>	<b>Socialinės:</b> įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
<input type="checkbox"/>	<b>Elektroninės:</b> patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
<input type="checkbox"/>	<b>Kiti pastebėjimai</b> (įrašyti) _____ .
Ar yra žinomas tokio egesio pasikartojamumas:	

**Duomenys apie patyčių dalyvius:**

Mokinio/-ų, <u>patyrusio/-ų patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio/-ų, <u>kuris/-e tyčiojosi</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio/-ų, <u>stebėjusio/-ų patyčias</u> , vardas, pavardė, amžius, klasė:	

**Išsamesnė informacija apie įvykį:**

--

**Mokyklos darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:**

--

**Veiksmų po įvykio planas su:**

Mokiniu, patyrusiu patyčias:	
Mokiniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	